

Sygn. akt

III AUa 526/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **26 listopada 2014 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Bogumiła Burda (spr.)
	Sędziowie:	SSA Barbara Gonera SSA Roman Skrzypek
	Protokolant	st.sekr.sądowy Małgorzata Leniar

po rozpoznaniu w dniu **26 listopada 2014 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **C. W.**

przeciwko **Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego**

o podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Krośnie**

z dnia **9 kwietnia 2014 r.** sygn. akt **IV U 117/14**

oddala apelację

Sygn. Akt III AUa 526/14

UZASADNIENIE

Decyzją z 17 grudnia 2013r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników C. W. w pełnym zakresie od 3 grudnia 2009r. do 8 grudnia 2009r. oraz od 2 stycznia 2010r., a także ustanie obowiązku opłacania składek za wskazany okres.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podał, że na podstawie zaświadczenia (...) Urzędu (...) w S. z 25 listopada 2013r. ustalił, że wnioskodawca w okresie od 3 grudnia 2009r. do 8 grudnia 2009r. podlegał obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu w ZUS z tytułu odbywania szkolenia, co skutkowało musiało wyłączeniem z ubezpieczenia społecznego rolników.

W odwołaniu od powyższej decyzji skierowanym do Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie C. W. wniósł o jej uchylenie.

Wskazał, że w związku z odbywanym szkoleniem w okresie od 3 do 8 grudnia 2009r. został objęty obowiązkowym ubezpieczeniem w ZUS bez jego wiedzy i w sytuacji braku złożenia przez niego wniosku w tym zakresie. W okresie tym nie miał prawa do zasiłku dla bezrobotnych i w związku ze szkoleniem pobierał jedynie stypendium. Podkreślił, że po zakończeniu szkolenia, jego zdaniem, nadal spełniał wszystkie warunki uzasadniające objęcie go ubezpieczeniem społecznym rolników.

KRUS w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie z przyczyn, które legły u podstaw wydania zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie po rozpoznaniu sprawy wyrokiem z 9 kwietnia 2014r. oddalił odwołanie.

Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd ten ustalił, że C. W. podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy od 23 listopada 1998r. z tytułu pracy w gospodarstwie rolnym o powierzchni przekraczającej 1 ha przeliczeniowy. Od 23 kwietnia 2009r. do 21 grudnia 2009r. był zarejestrowany jako bezrobotny, a od 3 do 8 grudnia 2009r. odbywał staż szkoleniowy, na który został skierowany przez Powiatowy Urząd Pracy i z tego tytułu otrzymał stypendium, od którego zostały odprowadzone składki na ubezpieczenie społeczne do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Od 2 stycznia 2010r. rozpoczął działalność gospodarczą pod nazwą Zakład (...).

W świetle tak ustalonego stanu faktycznego Sąd Okręgowy uznał, że decyzja organu rentowego była prawidłowa, a to z tego względu, że od 3 do 8 grudnia 2009r. skarżący stosownie do art. 6 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym w pełnym zakresie z tytułu pobranego stypendium i w związku z tym nie mógł podlegać ubezpieczeniu społecznemu rolników. Rozpoczynając zaś działalność gospodarczą 2 stycznia 2010r. nie spełniał określonego w art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników warunku podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników nieprzerwanie przez co najmniej 3 lata.

W podstawie prawnej rozstrzygnięcia obok przepisów prawa materialnego Sąd powołał art. 477¹⁴ § 1 kpc.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego złożył do Sądu Apelacyjnego C. W..

Zaskarżając wyrok w całości, wniósł o jego uchylenie i ustalenie, że podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników w okresach wskazanych w decyzji, ewentualnie uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Wywiódł, że na żadnym etapie postępowania nie był informowany o skutkach skierowania na szkolenie w zakresie podlegania ubezpieczeniom społecznym i w konsekwencji w zakresie prowadzonej działalności. Wskazał, że brak takiego pouczenia nie może rodzić dla niego niekorzystnych skutków, a takimi niewątpliwie jest objęcie go ogólnym ubezpieczeniem społecznym oraz niemożność prowadzenia działalności gospodarczej przy ubezpieczeniu rolniczym.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja C. W. jest całkowicie nieuzasadniona i podlega oddaleniu.

Zaskarżony wyrok zapadł w następującym stanie faktycznym:

C. W. w okresie podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od 23 listopada 1998r. zarejestrowany był w (...)Urzędzie (...) w S. w rejestrze bezrobotnych od 23 kwietnia 2009r. do 21 grudnia 2009r. Z tytułu pobrania stypendium w związku z odbytym stażem szkoleniowym objęty został ubezpieczeniem społecznym, a od stypendium odprowadzono składki do ZUS. Wójt Gminy Z. 5 stycznia 2010r. przesłał Kasie zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej jako przedsiębiorcy C. W., wskazując równocześnie datę rozpoczęcia działalności tj. 2 styczeń 2010r.

Organ rentowy mając na uwadze oświadczenie wnioskodawcy z 29 grudnia 2009r., w którym wyraził wolę podlegania w dalszym ciągu ubezpieczeniu społecznemu rolników, decyzją z 21 stycznia 2010r. stwierdził spełnienie przez C. W. warunków do dalszego podlegania temu ubezpieczeniu.

Po ujawnieniu okoliczności związanych z odbytym stażem szkoleniowym, pobraniem stypendium, od którego odprowadzone zostały składki do ZUS i rozpoczęciem pozarolniczej działalności Prezes KRUS wydał kwestionowaną w przedmiotowym postępowaniu decyzję.

Stan faktyczny sprawy, w istocie niekwestionowany przez skarżącego jest poza sporem, zatem wyjaśnienia wymagało, czy w okolicznościach rozpoznawanej sprawy istniały przesłanki do ustalenia, że wnioskodawca pomimo pobrania stypendium, co skutkowało objęciem go powszechnym ubezpieczeniem społecznym, może w dalszym ciągu podlegać ubezpieczeniu społecznemu rolników – zarówno w okresie od 3 do 8 grudnia 2009r. jak i po rozpoczęciu pozarolniczej działalności gospodarczej.

Sąd Apelacyjny w pełni akceptuje i podziela stanowisko w tej kwestii wyrażone przez Sąd Okręgowy.

Stosownie do art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity Dz. U z 2013r. poz. 1403) ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu podlega z mocy ustawy rolnik, którego gospodarstwo obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny, jeżeli ten rolnik nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu lub nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo nie ma ustalonego prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Z kolei według art. 16 ust. 1 pkt 1 powołanej ustawy ubezpieczeniu emerytalno - rentowemu podlega z mocy ustawy rolnik, którego gospodarstwo obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny, przy czym przepisu tego nie stosuje się do osoby, która podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu lub ma ustalone prawo do emerytury lub renty, lub ma ustalone prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Taka konstrukcja przytoczonych przepisów oznacza, że „pierwszeństwo” przed tytułem ubezpieczenia społecznego rolników ma każdy inny tytuł ubezpieczenia,

Jak już wspomniano wyżej, poza sporem jest, że C. W. od 3 do 8 grudnia 2009r. odbywał staż szkoleniowy, na który został skierowany przez urząd pracy i pobrał stypendium, od którego zostały odprowadzone składki na ubezpieczenie społeczne. Powiatowy Urząd Pracy zobligowany był do opłacenia składki od pobranego przez wnioskodawcę stypendium, gdyż w myśl art. 6 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U z 2013r. poz. 1442) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami pobierającymi zasiłek dla bezrobotnych lub pobierającymi stypendium w okresie odbywania szkolenia, stażu, przygotowania zawodowego w miejscu pracy, na które zostały skierowane przez powiatowy urząd pracy, zwanymi dalej „bezrobotnymi”.

Skarżący wywodzi, że do zmiany podstawy jego ubezpieczenia doszło bez jego wiedzy i woli, gdy tymczasem z art. 67 Konstytucji Rzeczypospolitej wynika pośrednio prawo do wyboru rodzaju ubezpieczenia.

Pogląd ten jest oczywiście błędny.

Przywołany przepis stanowi jedynie, że obywatel ma prawo do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę lub inwalidztwo oraz po osiągnięciu wieku emerytalnego, a obywatel pozostający bez pracy nie z własnej woli i nie mający innych środków utrzymania ma prawo do zabezpieczenia społecznego. W każdym zaś przypadku zakres i formy zabezpieczenia społecznego określa ustawa.

Analiza przepisu w żadnym razie nie może prowadzić do wniosku, że obywatel posiada prawo wyboru ubezpieczenia.

Zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym uregulowane zostały ustawami i to treść zawartych w nich przepisów ma znaczenie decydujące dla przesądzenia z jakiego tytułu osoba podlega ubezpieczeniu.

Odnosząc powyższe do okoliczności rozpoznawanej sprawy przyjdzie stwierdzić, że w okresie, w którym C. W. zarejestrowany jako bezrobotny pobierał stypendium szkoleniowe, podlegał ubezpieczeniom społecznym w pełnym zakresie na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, co wykluczyło podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników.

Podkreślany przez wnioskodawcę brak świadomości, że pobranie stypendium uniemożliwi pozostanie w ubezpieczeniu społecznym rolników był w tej sytuacji bez znaczenia.

Wyłączenie skarżącego z ubezpieczenia społecznego rolników miało doniosłe skutki prawne.

Jak słusznie zauważył Sąd I instancji, rolnik podlegający innemu ubezpieczeniu społecznemu nie podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników z uwagi na to, że podleganie ubezpieczeniu społecznemu z innego tytułu „wyprzedza” ubezpieczenie rolnicze. Wyjątek zaś od prymatu podlegania innym ubezpieczeniom społecznym w razie ich zbiegu z ubezpieczeniem społecznym rolników przewidziany jest w art. 5a ust. 1 ustawy z 20 grudnia 1990r.

Przepis ten stanowi, że rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy nieprzerwanie przez co najmniej 3 lata, rozpocznie prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej lub rozpocznie współpracę przy prowadzeniu tej działalności, podlega nadal temu ubezpieczeniu w okresie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy prowadzeniu tej działalności, jeżeli spełnia jednocześnie pozostałe warunki przepisem tym określone.

W przypadku wnioskodawcy, w związku z objęciem go obowiązkowym powszechnym ubezpieczeniem od 3 do 8 grudnia 2009r. warunek nieprzerwanego trzyletniego podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników w dacie rozpoczęcia prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej nie był spełniony, stąd też jego żądanie „pozostawienia” go w systemie ubezpieczenia społecznego rolników nie ma uzasadnionych podstaw prawnych.

Już tylko na marginesie Sąd Apelacyjny zauważa, że powoływanie się przez wnioskodawcę na uregulowanie zawarte w art. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników jawi się wręcz jako niezrozumiałe, gdyż przepis ten dotyczy jedynie rolników posiadających użytki rolne o powierzchni poniżej 1 ha przeliczeniowego.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny w pełni podzielił ocenę faktyczną i prawną sprawy dokonaną przez Sąd I instancji i wyrok tego Sądu oddalający odwołanie wnioskodawcy od zaskarżonej decyzji uznał za trafny i zgodny z prawem.

Z tego też względu orzekł o oddaleniu apelacji stosownie do art. 385 kpc.

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)